

Tekniske oversettelser – translatørens mareritt eller en helt normal utfordring?

Douglas Ferguson

Allegro Språktjenester

Summary

It is a fact that many translators are reluctant to take on technical translations. At the same time, it is also the case that very many translation assignments involve varying degrees of technical content, even in cases where the source text appears to be about a completely different field. It is difficult, in other words, for a full-time translator to completely avoid technical translations even if he or she would prefer to say ‘no’ to this type of assignment. In my contribution, I discuss how translators can produce acceptable translations of technical texts without themselves having a technical background or extensive prior knowledge of the technical field in question. It is primarily a matter of knowing where to look for the answers you need and, not least, staying in close contact with the client.

Innledende bemerkninger

Først – en viktig presisering i tilfelle noen skulle tro noe annet – jeg er ikke spesialist på tekniske oversettelser. Jeg har ingen formell utdanning som oversetter, men har vært oversetter på heltid siden 1999 og omtrent like lenge statsautorisert mellom norsk og engelsk og engelsk og norsk. Jeg kommer opprinnelig fra Skottland og har engelsk som morsmål med en universitetsgrad i sosialantropologi fra Edinburgh University. Som oversetter er det mest riktig å si at jeg har gått livets skole: Det jeg kan om oversetting, har jeg lært ved å praktisere yrket og ikke minst gjennom tilbakemeldinger og masse gode råd fra mer erfarne kollegaer. Da jeg ble spurt av arrangørene om å holde foredrag om tekniske oversettelser, var min umiddelbare reaksjon noe sånt som: “Tekniske oversettelser er langt ifra det beste jeg vet. Det hadde nok vært best å finne en annen”. Men jeg lot meg altså overtale. Hvis jeg husker riktig, var argumentet at siden norsk er et lite språk og det er et begrenset antall kvalifiserte oversettere som kan norsk, må de fleste oversettere også si ja til oppdrag de kanskje hadde takket nei til i en ideell verden, og det gjelder ikke minst tekniske oversettelser.

Som sagt, er jeg på ingen måte noen spesialist på tekniske oversettelser, men jeg oversetter nokså mange tekniske tekster i løpet av året og har i hvert fall opparbeidet en viss erfaring med hvordan takle områder man ikke kan så mye om i utgangspunktet. Og det blir på en måte mitt perspektiv for dette innlegget – ikke hvordan bli ekspert i tekniske oversettelser, mer hvordan greie å levere et rimelig godt produkt uten å være verken spesialist eller ha teknisk begavelse.

Som sagt, i en ideell verden hadde vi kanskje sagt nei til alt som vi i utgangspunktet ikke er spesielt kvalifisert for og holdt oss til det vi kan. Problemet etter min erfaring er at våre kunder ikke er så interessert i å holde seg til det vi kan – det er i grunnen nesten ingen som ber oss om å oversette generelle tekster som handler om noe vi er brennende interessert i, selv om også det hender en sjelden gang. Nei, for det meste er det kundene vil ha oversatt, noe som er nokså spesialisert hva angår terminologi og som vi ikke kan så veldig mye om. Av og til må vi sette oss inn i nye områder og ny terminologi omtrent daglig, eventuelt friske

opp noe vi hadde en oversettelse om for lenge siden og som vi selvfølgelig har glemt ut igjen. Jeg skal komme tilbake til forholdet mellom tekniske oversettelser og andre oversettelser litt senere og prøve å gi et svar på spørsmålet i tittelen på dette foredraget, men først til tekniske oversettelser.

Det er ikke noe tvil om at de fleste oversettere har litt større skrekk for tekniske oversettelser enn for andre typer oppdrag, og jeg er klar over at noen har bestemt en gang for alle at de ikke tar tekniske oversettelser. Det henger sannsynligvis sammen med at de fleste oversettere har bakgrunn fra helt andre felt enn det tekniske – jeg vil tro at de fleste er filologer eller har utdanning i humanistiske fag, selv om jeg er klar over at det også fins en og annen ingeniør som har tatt translatøreksamen. Det vil si at for de fleste av oss virker tekniske oversettelser mer fremmed i utgangspunktet enn andre typer oversettelser, et stykke lenger unna det vi føler at vi mestrer eller har mulighet til å mestre. Men arrangørene har selvfølgelig helt rett i at i det virkelige liv utgjør mer eller mindre tekniske oversettelser en ikke helt ubetydelig del av translatørens hverdag. Det skulle i grunnen bare mangle. Oversettere jobber for oppdragsgivere, og de fleste oppdragsgivere med nok penger til å betale for gode oversettelser tilhører det private næringslivet. Og i oljelandet Norge utgjør olje- og gassindustrien og leverandørindustrien en stadig større andel av næringslivet. Og det sier seg nesten selv at mesteparten av de dokumentene som olje- og gassindustrien ønsker å få oversatt, er av teknisk karakter. Translatørens hverdag er dermed slik at de fleste av oss likevel må ganske ofte si ja til å oversette tekniske tekster eller tekster med et visst teknisk innhold, enten vi liker det eller ei – og det er ikke slik at en tekst trenger å være av utelukkende teknisk karakter – mange tekster som ser ut til å være noe annet, kan vise seg å ha et visst teknisk innhold, det være seg reklamebrosjyrer, anbudsdokumenter, kontrakter, ja til og med reiselivstekster. Det er med andre ord ikke så lett å slippe unna selv om en prøver.

Når det gjelder min egen bakgrunn og forutsetninger for å oversette tekniske tekster, så vil jeg tro at jeg er noenlunde typisk – jeg har utdanning innen et humanistisk fag og jeg sluttet med realfag på skolen så snart jeg hadde anledning til det. Og mens det ville være feil å si at jeg har ti tommeltotter – jeg kan både koble en lampe og utføre enkle reparasjoner på husholdningsapparater; jeg skjønner noenlunde hvordan en bilmotor virker, jeg kan legge fliser og installere en ny harddisk i PC'en min osv. – så ville det være en overdrivelse å si at jeg har noe særlig teknisk innsikt. Hvordan takler så en type som meg tekniske oversettelser?

Arbeidsmåte

Jeg kan kanskje begynner med å trekke en parallell. Jeg regner med at de fleste her har sett eller i hvert fall hørt om TV-programmet “Vil du bli millionær?” Vi kan sammenligne oversetteren som skal gå løs på en teknisk oversettelse, med en stakkars deltaker som setter seg i stolen hos Frithjof Wilborn for å vinne to millioner kroner ved å svare riktig på 15 enkle spørsmål. Parallellen ligger i hjelpemidlene som Frithjof er så grei å stille til disposisjon. Det fins selvsagt en masse hjelpemidler til vår rådighet der ute. Hvis jeg kan få lov å forenkle litt, kan vi kanskje si at Frithjofs hjelpemidler har sine klare paralleller i translatørens verden. “Spør publikum” har sin klare parallell i det å slå opp ting på Internett – det er alltid et svar å få, men det er ikke godt å si om det er riktig svar. “Femti-femti”, der datamaskinen tar vekk to gale svar, kan sammenlignes med å slå opp i en typisk teknisk ordbok – det fins som oftest mer enn ett svar for hvert ord man slår opp, og hvis du er riktig heldig, er det bare to svar å velge mellom. Det virkelig store hjelpemiddelet i “Vil du bli millionær?” er selvfølgelig “Ring en venn”. Dere husker kanskje en eller annen deltager i programmet som allerede har vunnet en halv million kroner og som får et vanskelig historiespørsmål for en million kroner.

Har deltageren vært lur, og heldig, har han spurt sin gamle historielærer fra gymnaset om å være med på listen over venner som kan ringes til, og han eller hun kan innkassere en stor pott med penger takket være denne “vennen”. Og slik er det for oversetteren også – det gjelder å ha gode venner man kan spørre når man står fast. Hvem disse vennene kan være, skal jeg komme tilbake til, men etter min erfaring er det å ha slike “venner” ofte nøkkelen til å kunne produsere en vellykket oversettelse av en teknisk tekst man i utgangspunktet ikke har så veldig god greie på.

Hva slags tekniske oversettelser er det vi egentlig snakker om her? Jeg kan prøve meg på en grov inndeling av type tekster:

- Brukermanualer – myntet på brukere
- Produktbeskrivelser – som oftest myntet på forbrukere
- Salgsbrosjyrer – kan være myntet på bransjen eller på forbrukere
- Prosedyrer (og inspeksjonsrapporter osv.) – som oftest rettet mot oppdragsgiverens egne fremmedspråklige ansatte eller leverandøransatte som er pliktige til å følge bedriftens prosedyrer
- Anbudsdokumenter – de kan enten være anbudsinnbydelser rettet mot potensielle tilbydere eller tilbud levert av tilbydere i henhold til en innbydelse
- Lover og forskrifter med teknisk innhold
- Dokumenter med et visst teknisk innhold:
  - Rettstvister om teknisk produkt eller tjeneste
  - Kontrakter der kontraktsgjenstanden er teknisk produkt eller tjeneste
  - Reiselivs- eller museumstekster som beskriver tekniske innretninger (oftest historisk)

Jeg kan stoppe der, selv om listen lett kunne gjøres enda lengre. Legg merke til at jeg ikke har nevnt et eneste fagområde. Poenget er at hvert eneste tekniske fagområde kan dukke opp i alle disse variantene jeg har nevnt. Og når det gjelder antallet potensielle fagområder, ja, så er det nesten uendelig. Og hvis det er noen som har lurt på hvorfor det ikke fins tekniske ordbøker som gir fullgode svar på de termene man slår opp eller som ikke inneholder halvparten av de termene man er på jakt etter, så ligger svaret nettopp der. Antallet tekniske fag er så stort at det er en nesten umulig oppgave å lage en tospråklig ordbok som dekker mer enn kanskje halvparten av de mest brukte ordene innen de fleste fag. Jeg kommer tilbake til ordbøker lenger nede. De teksttypene jeg personlig har mest erfaring med, er nok prosedyrer, inspeksjonsrapporter, anbudsdokumenter og salgsbrosjyrer. Det tekniske området jeg har mest erfaring med, er olje og gass. Jeg kan til og med si at jeg har opparbeidet en viss ekspertise på feltet. Problemet er at oversettelser for olje- og gassindustrien sjelden nevner ordene olje og gass. De handler stort sett om andre ting på et mye mer detaljert nivå. Og hvis noen skulle lure, så er antallet fag representert ute i Nordsjøen temmelig stort.

Er det så noen spesielle kjennetegn med de forskjellige typer tekniske tekster? Jeg kan begynne med de tre første – altså brukermanualer, produktbeskrivelser og salgsbrosjyrer. Brukermanualer og lignende er ofte i en særstilling av følgende grunn: De fleste produktene som lages her i verden, er i dag laget helt andre steder enn før, for det meste i Østen, dvs i land med nokså eksotiske språk. Utgangspunktet for din oversettelse er da ofte en nokså tvilsom oversettelse fra la oss si kinesisk til engelsk. Og hvis utgangspunktet er dårlig, er utfordringene desto større. Jeg kan ta et konkret eksempel: Noen av mine norske kollegaer hos Allegro holdt på med å oversette en brukermanual for en dyr båt for den norske agenten. Når det gjaldt den tekniske beskrivelsen av motoren, så inneholdt originalteksten følgende på engelsk: *ignition candle*. De lurte selvfølgelig fælt på hva i all verden et stearinlys hadde å

gjøre med driften av en, etter sigende, temmelig avansert båtmotor. Så var det et lyst hode som husket på at båten var produsert i Italia og at det italienske ordet for stearinlys kan også bety tenning som i *tennplugg*. Og da var problemet løst – dvs. nesten, for siden det var en dieselmotor, fins det ikke tennplugg, men noe tilsvarende som heter *glødeplugg*. Men legg merke til at det som trengtes for å løse dette oversettelsesproblemet, ikke var teknisk innsikt eller kunnskap – hvis vi ser bort fra at man måtte skjønne at et stearinlys ikke hadde noen plass i en avansert motor – men litt fantasi og ikke minst språkkunnskap. Ellers kan vi si om bruksanvisninger og salgsbrosjyrer at i den grad de er myntet på vanlige forbrukere, så er deres tekniske innhold normalt på et nivå som er overkommelig. Det er selvsagt en annen sak at det er de færreste som faktisk leser bruksanvisninger, i hvert fall blant den mannlige halvdel av befolkningen – vi pleier å finne av- og på-knappen og lar være å lese bruksanvisningen igjen før apparatet eventuelt bryter sammen. Og da er det som oftest for sent å klage på en dårlig oversettelse.

Når det gjelder prosedyrer, inspeksjonsrapporter osv., som er den typen tekniske oversettelser jeg kanskje har mest erfaring med, så har de flere typiske kjennetegn:

De beskriver som oftest bruken av teknisk utstyr og kan være temmelig detaljerte både med hensyn til selve utstyret og bruken, dvs. at utfordringen ofte ligger i å skjønne hva som står i originalteksten, og ikke minst å se det for seg.

Forkortelser brukes hyppig og som oftest snakker vi om en herlig blanding av engelske og norske forkortelser, noen ganger forklart, andre ganger ikke.

Slike tekster er ofte skrevet i en form for bedriftsinternt eller bransjeinternt språk, ellers kjent som stammespråk. Med det mener jeg dels at måten å uttrykke seg på er ofte svært bedrifts- eller bransjespesifikk og dels at de faktisk har utviklet en slags blandingsspråk som er en kombinasjon av norsk og engelsk og der egennavn på produkter er blitt omgjort til både vanlige substantiv og verb. Et eksempel er følgende herlige setning som stod i en rapport fra en inspeksjon av brønnkontrollutstyr: “Assembly og BOP bonnets på LPR fwd, MPR. Aft hadde mye skade, mens BSR fwd ble utbedret med sliping/polering”. Et annet eksempel på blanding av norsk og engelsk er ordet *støkk* som dukket opp i en oversettelse jeg hadde tidligere i år: “Støkk kuleventil på HP air system” var den kryptiske beskjeden. Det er ikke spesielt vanskelig å forstå egentlig, men i sammenhengen tenkte jeg først at *støkk* måtte være en feilstaving av *stykke* eller *stykk*, som “ett stykk kuleventil”. Det er selvfølgelig det engelske ordet *stuck* – helt innlysende når du først ser det, og Språkrådet ville sannsynligvis finne dette eksemplarisk. Når det gjelder bruken av egennavn som vanlige ord uten stor forbokstav eller annet som indikerer at det er egennavn, er det i hvert fall en lang tradisjon for dette på engelsk. Det meste kjente eksemplet på britisk engelsk er kanskje ordet *Hoover*, opprinnelig navnet på en støvsugerprodusent, men for lengst tatt inn i det engelske språket i former som *a hoover* (uavhengig av merke), *to hoover*, *to do the hoovering* osv. Problemet med tilsvarende eksempler fra Nordsjøen er at, i motsetning til en *Hoover*, som fins i ethvert hjem, benyttes det egennavn på produkter som de aller færreste har hørt om og som det langt fra er innlysende er egennavn og ikke bare et teknisk uttrykk man ikke kjenner.

Når det gjelder anbudsdokumenter og lignende, er de ofte en blanding av juridisk/byråkratisk språk og relativt vanskelig teknisk innhold med detaljerte beskrivelser av krav til arbeidet som skal utføres eller produktet som skal leveres. Jeg skal ikke gå nærmere inn på denne typen oversettelser her. Utfordringene er nokså lik de man finner i forbindelse med de andre typene jeg har nevnt. Det er kanskje på tide å bevege seg over på hjelpemidlene som fins.

Hjelpemidler

Når det gjelder hjelpemidler, skal jeg holder meg til min noe spøkefulle sammenligning med “Vil du bli millionær?” og begynne med “Spør publikum”. Innledningsvis sammenlignet jeg dette hjelpemiddelet med det å slå opp ting på Internett – man får alltid et svar, men det er langt fra sikkert at det er riktig svar. I realiteten er dette nokså urettferdig mot Internett; det fins utrolig mye informasjon der ute, ja nesten uendelige mengder, og det er klart at det er ett av problemene med Internett som hjelpemiddel for en oversetter som ikke har ubegrenset med tid til disposisjon. Men det fins utrolig mye presis og nyttig informasjon på Internett som er svært nyttig også i forbindelse med tekniske oversettelser, f. eks bransjespesifikke ordlister eller *glossaries* som det heter på engelsk. Prøv å slå opp termen du er på jakt etter med f. eks. ordet *glossary* eller *definition/definisjon* etterpå, og du vil ofte komme fram til en slik ordliste. I verste fall vil du kanskje finne en presis definisjon på originalspråket. Som konkret eksempel har jeg valgt den tekniske termen *poor boy degasser* – som jeg synes er et godt eksempel på hvor eksotisk teknisk språk kan være – det høres mer ut som tittelen på en Rolling Stones låt eller en kriminalroman enn navnet på en teknisk innretning. Jeg har også valgt denne termen fordi jeg har selv hatt den i en oversettelse og fordi jeg ikke greidde å finne den i noen ordbok. Slår du opp *poor boy degasser* pluss *glossary* på Google, vil du få bl.a. følgende meget presise definisjon:

degasser
1. n. [Drilling]

ID: 1324

A device that removes air or gases (methane, H₂S, CO₂ and others) from drilling liquids. There are two generic types that work by both expanding the size of the gas bubbles entrained in the mud (by pulling a vacuum on the mud) and by increasing the surface area available to the mud so that bubbles escape (through the use of various cascading baffle plates). If the gas content in the mud is high, a mud gas separator or “poor boy degasser” is used, because it has a higher capacity than standard degassers and routes the evolved gases away from the rig to a flaring area complete with an ignition source.

See: desander

Om ikke annet så har du lært hva denne innretningen er for noe. Du har også fått en alternativ betegnelse – *mud gas separator* – som du kan jobbe videre med. Slår du opp den samme termen pluss det norske ordet “definisjon”, vil du også få treff der uttrykket er brukt i norske tekster, som, om ikke annet, forteller deg at den engelske termen er også brukt av nordmenn. Og hvis noen lurer på hva en *poor boy degasser* faktisk heter på norsk, er svaret *slamgass separator*.

På Internett kan du også finne mange oversettelser av norske dokumenter på engelsk, dvs. der noen allerede har gjort jobben for deg. Oljedirektoratet for eksempel har lagt ut både de norske og engelske versjonene av en rekke olje- og gassrelaterte forskrifter på sine nettsider. Veldig mange standarder, mange av dem svært tekniske, er også tilgjengelige på både norsk og engelsk – dessverre mot betaling. Et annet nyttig triks er å slå opp et engelsk uttrykk med “Søk i norske sider” aktivert eller, hvis originaltermen er norsk, den norske termen med et relevant engelsk uttrykk etterpå. Får du treff, vil du ofte finne oversettelsen du er på jakt etter. Holder du på med en oversettelse av en produktbeskrivelse, er det ikke dumt å begynne på nettsidene til firmaet du oversetter for – de vil ofte ha andre lignende produktbeskrivelser både på norsk og engelsk. Eller hvis det ikke nytter, slå opp på nettsidene til en utenlandsk produsent av samme type produkt – deres produktbeskrivelser vil ofte inneholde tekniske spesifikasjoner du vil finne nyttig.

Til slutt et nyttig tips når det gjelder Internett. Google har en funksjon som ikke alle er klar over som heter “Bildesøk”, der du kan få opp bilder av det du søker etter. Gitt at tekniske termer nesten alltid beskriver konkrete gjenstander, er sannsynligheten for å finne et bilde av det du er på jakt etter relativt stor. “Bildesøk” er dermed en veldig nyttig måte å kontrollere at du har funnet fram til riktig oversettelse – skriv inn originaltermen i “Bildesøk” og se på treffene du får, skriv deretter inn din oversettelse og sammenlign resultatene.

Det neste hjelpemiddelet sammenlignet jeg med “Femti-femti” i “Vil du bli millionær?” – slår du opp i tekniske ordbøker, vil du som oftest få minst to svar, men du kan ikke alltid vite hvilket svar er det rette. Selvfølgelig er også dette en nokså grov forenkling. Det fins mange svar å få i tekniske ordbøker, men samtidig er det tilfellet at en term kan være oppført med ikke bare 2 men ofte 3 eller 4 mulige oversettelser – hvis du er heldig, står det gjerne en grov angivelse av hvilket fagfelt det gjelder i parentes. Det er to hovedproblemer med tekniske ordbøker. Det ene er at det er ofte generelle og ikke detaljerte nok. Teknikk omfatter så mange forskjellige fagfelt at en teknisk ordbok i ett bind bare kan romme en brøkdel av de termene en oversetter kan komme borti. Det vi oversettere hadde trengt, var en definisjon av termen etterfulgt av eksempler på bruken av termen. Men da snakker vi om et verk med minst like mange bind som *Encyclopaedia Britannica*, neppe et realistisk prosjekt for et så lite språk som norsk.

For noen dager siden tok jeg en grov optelling av tekniske ordbøker på kontoret til Allegro. Resultatet ble omtrent som følger: 11 ettspråklige ordbøker fra forskjellige fagfelt, 16 to-språklige ordbøker, omtrent halvparten generelle og halvparten begrenset til spesifikke fagfelt, samt ca. 23 flerspråklige ordbøker (med mer enn to språk) nesten alle fra spesifikke felt. Man skulle da tro at vi var særdeles godt rustet med ordbøker og kunne løse de aller fleste problemer ved hjelp av disse ordbøkene alene. Slik er dessverre ikke virkeligheten – og det bringer meg til det andre store problemet med tekniske ordbøker – de blir veldig fort foreldet. Det gjelder ikke alle fagfelt, men innen de fleste områder har den teknologiske utviklingen gått så raskt i de senere år at tekniske ordbøker trenger så å si kontinuerlig oppdatering. Innen mange fag er en ordbok fra, la oss si før 1990, helt avleggs. I noen tilfeller vil selve faget allerede ha forsvunnet.

Men for all del, det fins mye hjelp å hente i tekniske ordbøker, og kombinert med bruk av Internett kan man komme langt. Og – litt reklame – som medlemmer av Statsautoriserte Translatørers Forening har vi gratis adgang til Nettverkstedet og ordnett.no som bl.a. inneholder den største generelle tospråklige tekniske ordboken tilgjengelig på markedet i dag.

De som har sett “Vil du bli millionær?”, vet at det beste hjelpemiddelet er “Ring en venn”, og etter min erfaring gjelder dette også for translatøren. Forskjellen er selvfølgelig at vi ikke blir millionærer av å ringe våre venner, men vi får kanskje det svaret vi er på jakt etter. Hvem er så oversetterens “venner”? Mine aller beste venner i oversettelsessammenhengen er utvilsomt oppdragsgiverne mine. Sørg for at du får en kontaktperson når du tar imot et oppdrag, og, om du ikke får en venn for livet, så er du som oftest godt hjulpet. Nå bør jeg skynde meg å si at siden jeg primært oversetter fra norsk til engelsk, er de fleste av oppdragsgiverne norske bedrifter. Og når det gjelder tekniske oversettelser, jobber de norske oppdragsgiverne ofte i internasjonale bransjer der de ofte kan en god del teknisk terminologi både på norsk og engelsk. Det er litt verre for de som oversetter fra engelsk eller et annet fremmedspråk til norsk. Da er oppdragsgiveren oftere et utenlandsk selskap der muligheten for å få hjelp med teknisk norsk terminologi som oftest er nokså liten. I verste fall vil en kontaktperson likevel være i stand til å oppklare uklarheter i teksten eller forklare nærmere den tekniske prosessen

som beskrives. Og god forståelse av originalteksten ER nøkkelen til å lykkes med en oversettelse.

Når det gjelder svarene disse vennene kommer opp med, kan de ofte by på overraskelser. Jeg husker en av mine første oversettelser om olje og gass der uttrykket *Christmas tree* dukket opp. Jeg må si at jeg hadde problemer med å tro at et såkalt *ventiltre* på norsk skulle bli til noe så eksotisk som et “juletre” i engelsk oversettelse. Jeg hadde rett og slett problemer med å se det for meg. Stor var derfor min glede i fjor da jeg under et besøk på oljemuseet i Aberdeen fikk øye på et ca. to meter høyt ventiltre, og der sto det på skiltet ved siden av: *Christmas tree*. Og hvis noen lurar på hvordan denne eksotiske veksten ser ut, var jeg såpass begeistret at jeg foreviget “juletreet” på film. Slik ser det ut:

Et annet overraskende svar fikk jeg for en stund siden da jeg ringte en kontaktperson for å sjekke at det var greit å bruke *horizontal* for *liggende* i den norske termen *liggende coil*. Det viste seg at det korrekte engelske bransjeuttrykket for *liggende* i denne sammenhengen var *eye to the sky*. Jeg må innrømme at jeg var såpass skeptisk at jeg valgte å sjekke dette svaret

på Internett før jeg sendte oversettelsen, men det viste seg å være helt sant – et godt eksempel på at ved å “ringe en venn”, kan du få greie på ting du aldri hadde funnet ut på andre måter. Utrykket *eye to the sky* er rett og slett så sært at du nesten må være ansatt i bransjen for å kjenne til det.

Konklusjon

Selvfølgelig fins det flere hjelpemidler og flere “venner” man kan ringe til for å få hjelp, men jeg velger å avslutte der. Det jeg har prøvd å vise, er at med litt fantasi og kreativitet, kan man løse de fleste problemer i forbindelse med en teknisk oversettelse uten å ha den helt store tekniske innsikten. Og det bringer meg til mitt egentlige poeng, nemlig at tekniske oversettelser ikke er så ulike andre typer oppdrag. Det er de færreste oppdragsgivere som ber oss om å oversette allmenne tekster der vi knapt trenger ordbøker eller oppslagverk for å løse oppgaven. De fleste oversettelsesoppdrag dreier seg om mer eller mindre spesialisert språkbruk eller såkalt *LSP – language for special purposes*. Og for å være helt ærlig er det ofte tilfellet med tekniske oversettelser at – gitt alle forkortelsene og den kryptiske stilen – kan det være en like stor utfordring å finne fram til de riktige preposisjonene og verbene som det er å finne fram til den riktige oversettelsen av de tekniske termene.

Juridiske tekster, økonomi og regnskap, kunst og kultur, tekster om miljø, vitenskapelige tekster, arkitektur for å nevne noen områder, har alle sin spesialiserte terminologi. Måten vi løser oversettelsesoppgaven innenfor disse områdene, er i grunnen identisk med hvordan vi takler tekniske oversettelser, og hjelpemidlene vi har til disposisjon er grovt sett de samme.

Den egentlige forskjellen er at tekniske tekster kan dreie seg om så mange forskjellige fagfelt at vi kan aldri bli utlært eller opparbeide rutine innenfor hele det tekniske område, mens man kan lære å mestre andre mer begrensede felt i mye større grad. Men utfordringen er i bunn og grunn den samme.